

سند رورل سپورٽ آرگنائيزيشن نیشنل پاورٽي گريجوئيشن پروگرام

موسمیاتی تبدیلی موافقت، ذکین حالتن مان بحالی
۽ کمیونٽي سطح تي
قدرتي آفتن ۾ خطري جي گهٽتائي

2 ڏينهن جو تربيتي ورڪشاپ

Climate Change Adaptation / Resilience and
Community-based Disaster Risk Management
(CBDRM)

ٿرينگ جا اصول

1. ماسڪ پائڻ سميت ڪورونا وائرس جي حفاظتي هدايتن تي عمل ڪريو.
2. وقت جي پابندي ڪريو.
3. موبائل فون بند رکو يا خاموش موڊ تي رکو.
4. هڪ وقت هڪ ماڻهو ڳالهائي.
5. ڳالهائڻ کان اڳ ۾ هٿ مٿي ڪريو.
6. غير ضروري بحث مباحثي کان پاسو ڪريو.
7. هلندڙ سيشن دوران پاڻ ۾ نه ڳالهايو.
8. تنقيد براءِ تنقيد کان پاسو ڪريو.
9. لاڳاپيل موضوع موجب ڳالهايو.
11. هڪٻئي جي راءِ جو احترام ڪريو.
11. ٿرينگ هال ۾ صفائيءَ جو خاص خيال رکو.
12. ٿرينگ ۾ ننڍن ٻارڙن ۽ غير واسطيدار ماڻهن کي نه آڻيو.
13. پين جي ٽڪ ٽڪ جو آواز نه ڪريو.
14. ذاتي فوٽوگرافي يا رڪارڊنگ نه ڪريو.

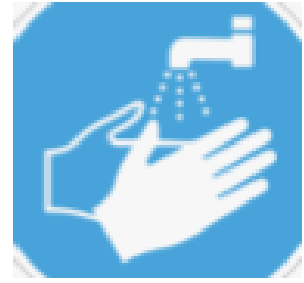
ڪورونا وائرس کان بچاءَ جا آپاءَ

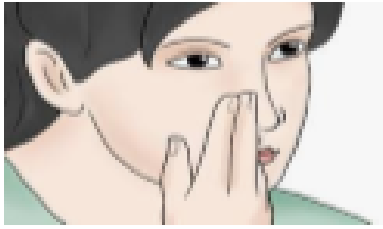
هجوم ۽ گهٽ هولدار هٿن تي
گهڻي دير نه ويهيو.

گهر ۾ رهو

هٿ 20 سيڪنڊن تائين صابن
سان بلر بار ڏوٽو.

پنهنجي اکين، نڪ يا وات کي هر
هر نه چيو

HAND SANITIZER

سينيٽائيزر جو
استعمال ڪريو

ڪچري جي ٽوڪري ۾

هٿ ملائڻ کان پاسو ڪريو

هميشه ماسڪ جو استعمال ڪريو

ڪنگهه يا نيچ / چڪ دوران پانهن يا ٿونٺ
سان نڪ ۽ وات کي ڍڪيو.

موسمياتي تبديلي ۽ آفتن جي خطري جي گهٽتائي سان لاڳاپيل تصور

آفتن جا قسم

هٿرادو آفتون

باه جا واقعا، شهري انتشار،
دهشتگردي، روڊ حادثا، بجليءَ جو
ڊگهو بريك ڊائون

قدرتي آفتون

پوڏ، سخت برسات ۽ زلزلي ۾
بدانتظامي، ڏڪار، ۽ پاڻي ۽
خوراڪ جي گهٽتائي

آفت

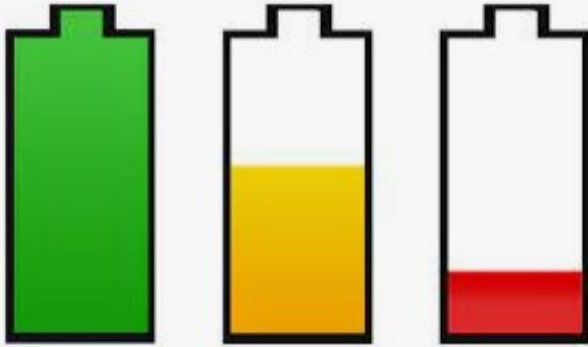

خطرا

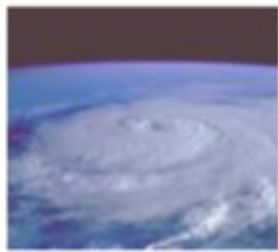
ڪمزوري

صلاحيت

آفت کان بچاء جي انتظامڪاري

خطر و غير محفوظ / کمزوري X

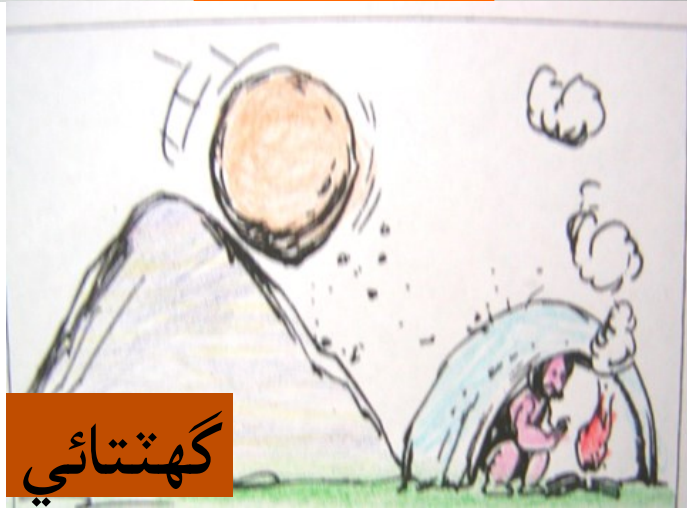
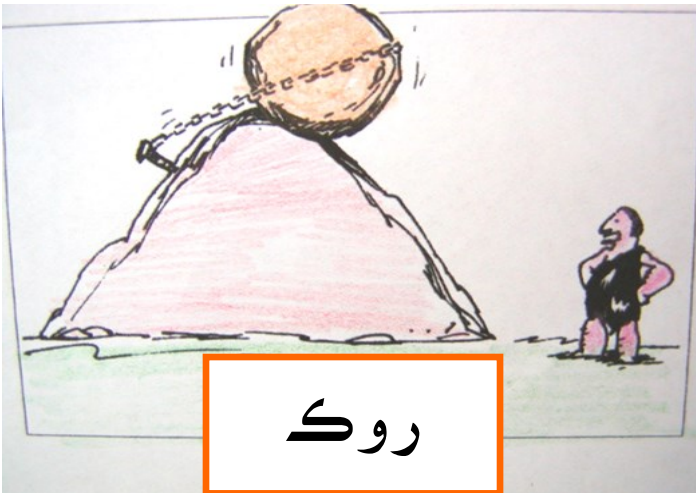

آفت جو خدشو =

صلاحيت

آفتن کان پوء

ڳولا ۽ بچاءُ

امدادي ڪم

رڪوري

بحالي

نقصانن جو تخمينو

آفتن کان پهرئين

بروقت خبرداري

تياري

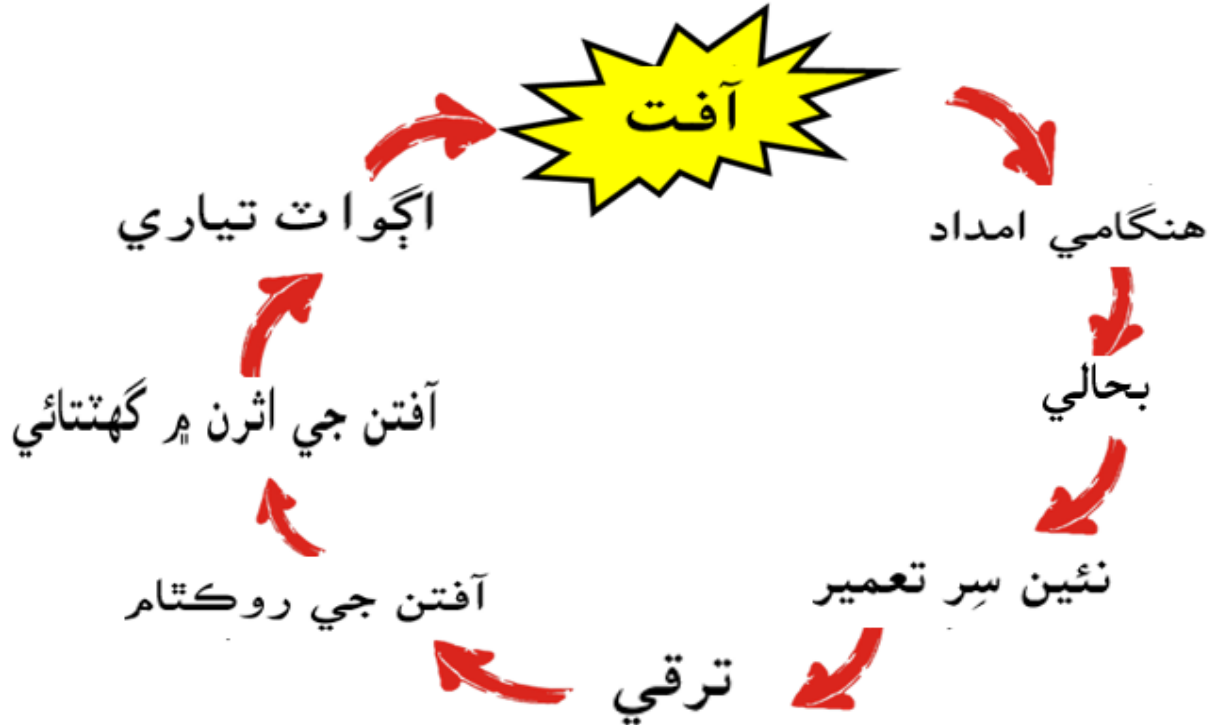
آگاهي ۽ صلاحيتون وڌائڻ

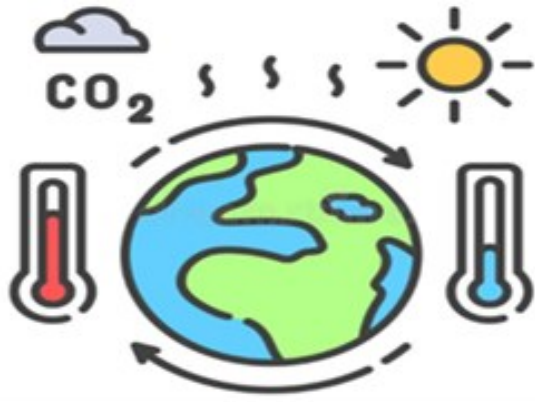
بچاءُ ۽ اثرن کي گهٽ ڪرڻ

ٻيهر اڏاوتي عمل

آفت جي انتظام جو چڪر

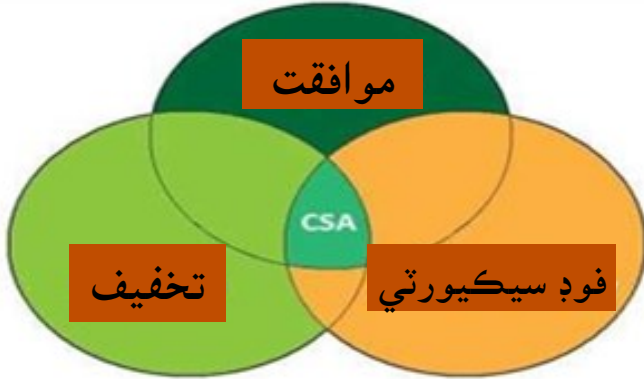

موسم

آبهوا

آبهوا-اسمارٽ زراعت

موسمياتي تبديلي

آفتن جي لحاظ کان شڪارپور ضلعي جي تاريخ

سال	شدت	متاثر علائقو	تعداد	خطرو
2010، 2003-2005، 2011 ۽ 2012	وڌيڪ	پورو ضلعو	موسمي	هڙو
2011، 2010، 2003	وڌيڪ	پورو ضلعو	موسمي	سخت برسات
هر سال	گهٽ	پورو ضلعو	مون سون دوران	وبائي بيماريون
هر سال	گهٽ	پورو ضلعو	اڪثر ڪري	ڏڪار
2013، 2001	گهٽ	پورو ضلعو	ڪڏهن ڪڏهن	زلزلا
هر سال	گهٽ	پورو ضلعو	اڪثر ڪري	روڊ حادثا

آفتن جي لحاظ کان ڪشمور ضلعي جي تاريخ

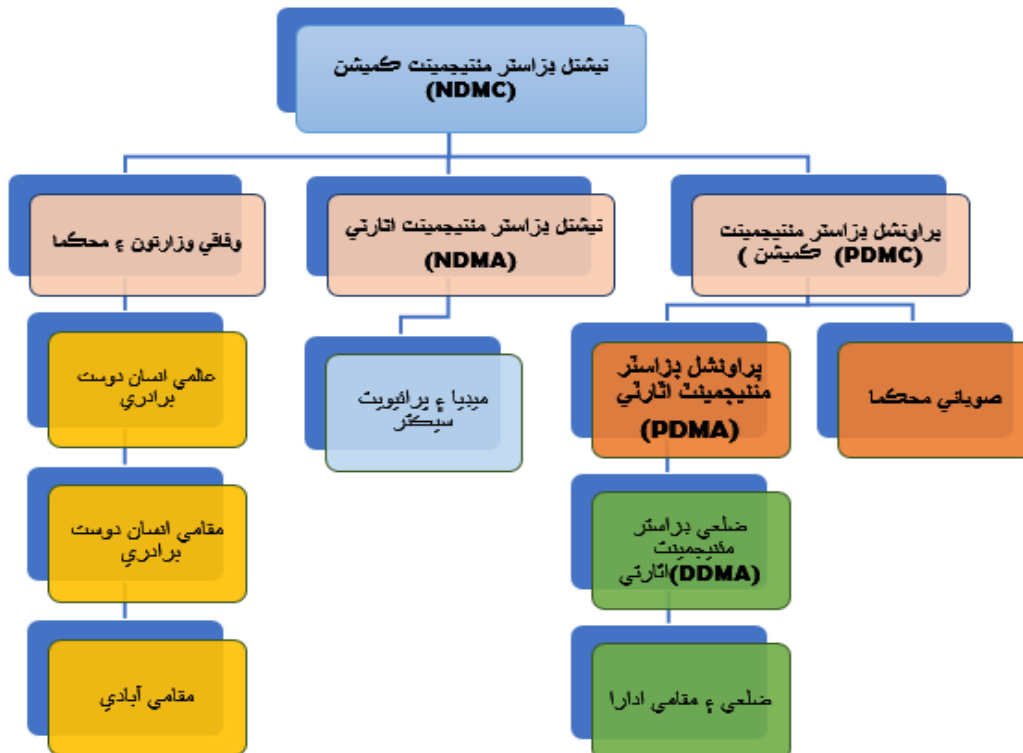
سال	شدت	متاثر علائقو	تعداد	خطرو
2010-2003	وڌيڪ	پورو ضلعو	موسمي	هڙو
2012	وڌيڪ	پورو ضلعو	موسمي	سخت برسات
هر سال	گهٽ	پورو ضلعو	مون سون جي دوران	وبائي بيماريون
2002	گهٽ	درياهه جي حد کان ٻاهريون علائقو	ڪڏهن ڪڏهن	ڏڪار
2013-2001	گهٽ	پورو ضلعو	ڪڏهن ڪڏهن	زلزلا
هر سال	گهٽ	پورو ضلعو	اڪثر ڪري	روڊ حادثا

بحران ۽ هنگامي حالتن ۾ رابطاڪاري

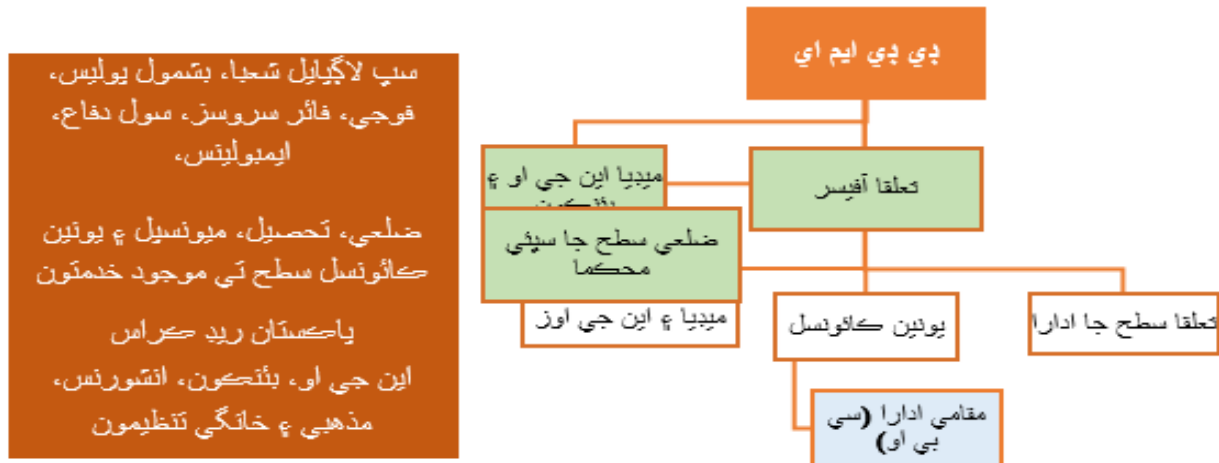
1. **سڀ کان پهرئين:** بحران هميشه وقت جي حساب سان حساس هوندا آهن. وقت سر ۽ تڪڙي معلومات پهچائڻ هميشه ضروري هوندو آهي. عام ماڻهن لاءِ، معلومات جو پهريون ذريعو اڪثر ڪري ترجيحي ذريعو بڻجي ويندو آهي.
2. **هميشه درست رهو:** درست عمل ڪرڻ سان ساڪ قائم رهي ٿي. ڪڏهن به ساڪ کي خراب ٿيڻ نه ڏيو.
3. **اعتبار جو ڳاڙهو:** ايمانداري ۽ سچائي تي بحرانن دوران سمجهوتو نه ڪيو.
4. **همدردي جو اظهار:** بحران نقصان پيدا ڪن ٿا، ۽ مصيبتن کي لفظن ۾ تسليم ڪرڻ گهرجي. ماڻهو جيڪو محسوس ڪري رهيا آهن، مشڪلاتن کي منهن ڏئي رهيا آهن انهن کي سمجهڻ اعتماد ۽ تعلق پيدا ڪري ٿو.
5. **عمل کي فروغ ڏيو:** ماڻهن جي فڪر ۽ پريشانين کي فرحت ڏيڻ لاءِ مقصد پريون شيون ڏيڻ، امن امان جي بحالي ۾ مدد، ۽ ڪنٽرول جي بحالي واري احساس کي ترقي ڏي ٿو.
6. **احترام ڏيکاريو:** احترام سان ڳالهه ٻولهه ڪرڻ جو عمل تعاون ۽ اعتماد کي وڌائي ٿو. بحرانن ۽ ڏکين حالتن ۾ هي نڪتو انتهائي اهم نتيجا ڏيندو آهي.

پاڪستان ۾ ڊزاسٽر مئنيجمينٽ سسٽم

ضلعی دزاسٽر مئنيجمينٽ اٿارٽي (ڊي ڊي ايم اي)

حڪومتي ادارن سان لاڳاپا ۽ رابطاڪاري

• دزاسٽر مئنيجمينٽ جون اختيارون:

ڳوٺاڻي سطح جي آفتن جون انتظامي ڪميٽيون، يونين ڪائونسل سطح جي جي ڪميٽيءَ سان رابطو ڪنديون. يونين ڪائونسل دزاسٽر مئنيجمينٽ ڪميٽيون آفتن جي تياري ۽ خطرن کي گهٽائڻ لاءِ ٽولز ۽ طريقيڪار کي تيار ڪرڻ لاءِ ڊي ڊي ايم اي ۽ ڊي ڊي ايم اي سان رابطا ڪنديون.

• مقامی این جی او / عمل درآمد ڪندڙ ادارا:

ڳوٺاڻي سطح ۽ يونين ڪائونسل سطح جون آفتن جي انتظام واريون ڪميٽيون خدمتن جي سهڪار لاءِ مقامی این جی او سان رابطا ڪنديون. اهي ميمبرن جي صلاحيت وڌائڻ، انهن جي ڊي آر آر منصوبن جي تياري ۽ ترتيب ڏيڻ ۽ انهن سرگرمين يا منصوبن ۾ شامل ٿيڻ جا موقعا فراهم ڪري سگهن ٿيون. جن ۾ ڊي آر آر سرگرميون مرڪزي حيثيت ۾ آهن.

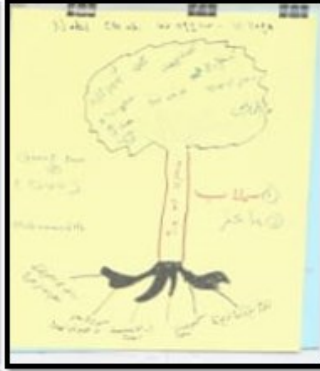
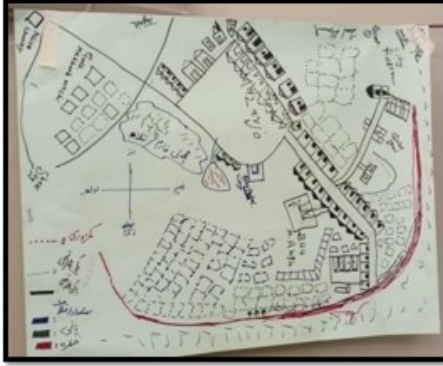
• حڪومتي لائن ايجنسيون:

زراعت ۽ مال، صحت ۽ تعليم، پاڻي ۽ صفائي لاءِ سرڪاري لاڳاپيل ادارن کان باضابطه مدد طلب ڪئي ويندي جنهن ۾ ڊي آر آر کي مرڪزي ڌارا ۾ شامل ڪيو ويندو. لاڳاپيل کاتي سان رابطن کي انتظامي، منطقي ۽ ٻين گهربل سهڪار سان جوڙيو ويندو.

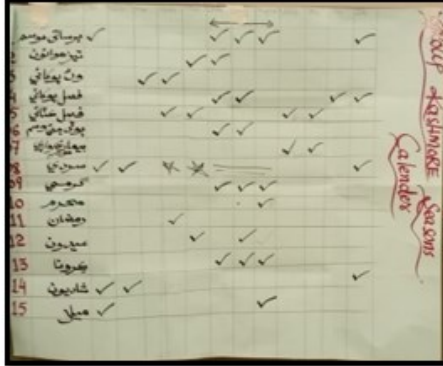
• سول سوسائٽي تنظيمون:

وقت بوقت ميڊيا کان سرنديءَ وارن ماڻهن سان ڳالهه ٻولهه ڪئي ويندي ته جيئن ڪميونٽيءَ کي درپيش آفتن کي منهن ڏيڻ لاءِ ٿيندڙ مختلف ترقياتي موقعن کي راغب ڪرڻ لاءِ آواز بلند ڪيو ويندو آهي.

خطر جو شراڪتي اندازو / سُڃاڻپ

- 1) خطر جو نقشو ٺاهڻ
- 2) تاريخي پروفائل
- 3) موسمي ڪئلينڊر
- 4) مسئلن جو وڻ

(تاريخي پروفائل لاءِ فارميٽ)

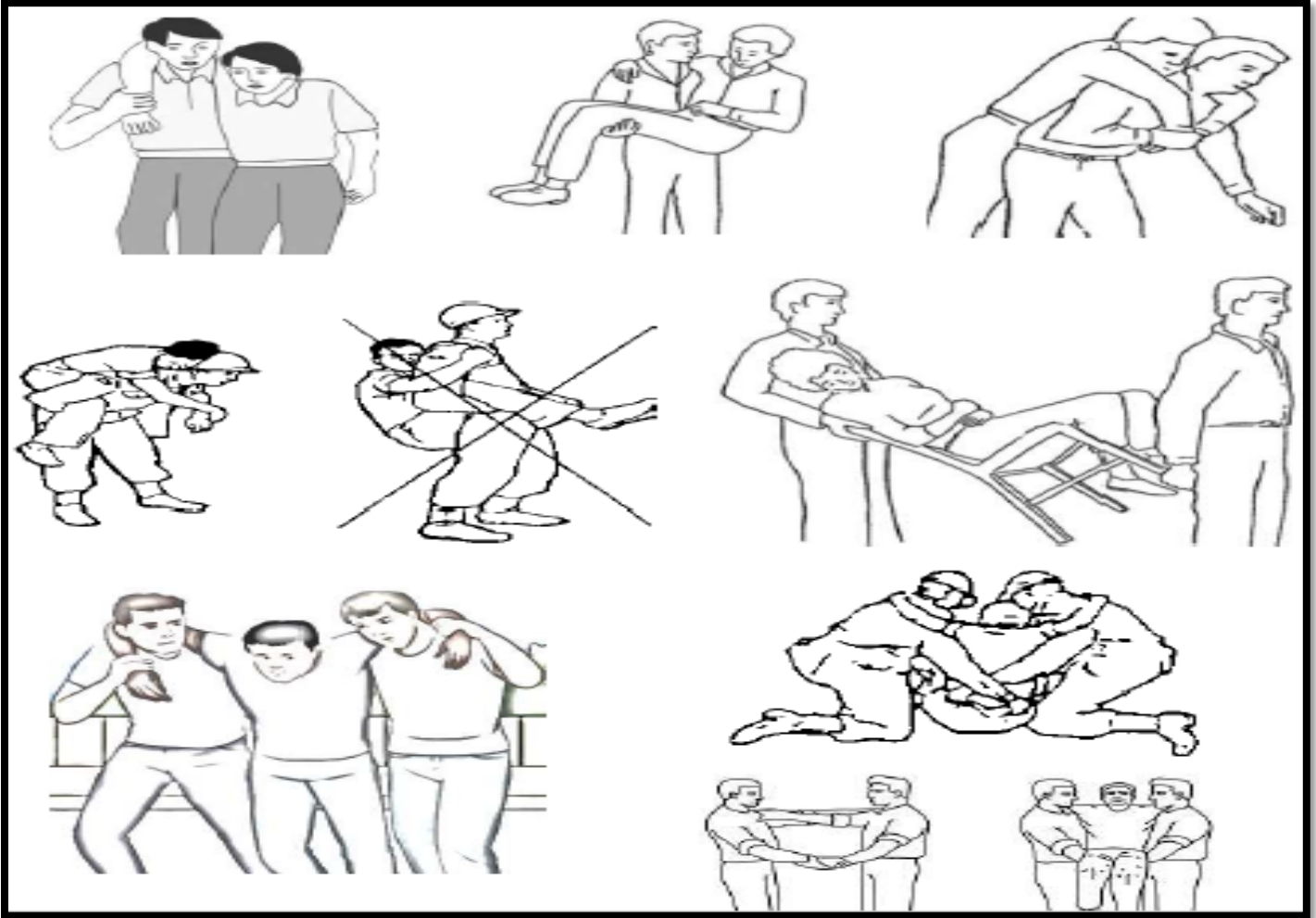
سال	جڳهه	خطرو	اثر	پنهنجو درجي جو خطرو	شدت
2012	ڪشمور	ٻوڏ	انساني زندگين جو زيان ۽ فصلن جي تباهي	وڏي وبائي بيماريون	تمام گهڻي

ابتدائي / جلدي خبرداري واري نظام

<p>خطرا</p>	<p>مينهن</p>	<p>ريڊيو</p>	<p>نڪرڻ جو مرڪز</p>
<p>خطري جا عنصر</p>	<p>درياه جي سطح</p>	<p>موبائل</p>	<p>ڳولا ۽ بچاء</p>
<p>ڪمزوري</p>	<p>خبرداري جو فيصلو</p>	<p>مقامي سطح جا خبرداري وارا طريقا</p>	<p>امدادي سامان</p>

بچاء جا مختلف طريقا

ڳنڍ ڏيڻ

پهچو

اندازو لڳايو

اڇلايو

□ پيڙيءَ جي ذريعي بچاءُ

□ Go (With Support)

ڪنهن شيءِ جي مدد سان بچاءُ ڪيو.

ڪڏهن به ٻڌندڙ شخص جي گهڻو ويجهو نه وڃو، چوٽه هُو خوف ۾
توهان کي ايتري شدت سان پڪڙيندو جو توهان کي به ٻوڙي ڇڏيندو.

مقامي يا ڪميونٽي سطح تي ماحولياتي تبديلي سان موافقت ۽ گهٽتائي

لاڳاپيل ضلعن ۾ موسمياتي تبديليءَ جا اثر:

موسمياتي تبديلي جي سببن ۾ انساني ۽ انساني سرگرمين سان تعلق رکندڙ قدرتي ۽ بشري سرگرمين سان لاڳاپيل آهن. انٿروپوجنڪ دليلن حياتيات جي نيز رفتار حرارت کي پار ڪري چڪا آهن. ملڪ ۾ موسمياتي تبديلي جي اثرن جو مشاهدو ڪري سگهجي ٿو.

پاڻي: وڌندڙ گرمي جي لهرن سبب پاڻي جي گهرج اضافو ؛ ڏڪار جي دوران پاڻي جي دستيابي تي وڏي پئماني تي دٻاءُ ؛ وڌيڪ گرمي يد گليسيئرز جي ذخيرن کي متاثر ڪري سگهي ٿو، جيڪي سنو ندي جي سرسٽي ۾ پاڻي جي فراهمي جو بنيادي ذريعو آهي. انڊس بيلٽا ۾ لوڻيائي پاڻي جي سطح وڌي وئي آهي.

زراعت: ڪجهه علائقن ۾ گرمي يد وڌڻ جي ڪري وڌيڪ پيداوار ٿي سگهي ٿي، پر وڌيڪ آبي بخارن ۽ پاڻي جي گهٽتائي بين علائقن ۾ فصل جي پيداوار تي اثر انداز ٿي سگهي ٿي. گرم ماحول سان ڪيڙن ۽ بيماريءَ جي واقعن ۾ اضافو ٿئي ٿو. وڌندڙ موسمي واقعن سبب فصلن جي نقصان، ٻوڏ ۾ زمين لٽجڻ ۽ خشڪ ساليءَ ۾ فصل جي پيداوار گهٽجڻ جو سبب بڻجندي.

توانائي: وڌيڪ توانائي حاصل ڪرڻ جي ڪري توانائي جي طلب وڌي ٿي. بگهي عرصي ۾ پاڻي جي دستيابي گهٽجڻ جي ڪري ٻين بجلي جي صلاحيت ۾ گهٽتائي.

انساني صحت: گرمي يد وڌڻ جي سبب ڪري ويڪٽر سان پيدا ٿيندڙ بيماري (مثال طور مليريا، ڊينگي) ۽ گرمي جي ڪري موت ۾ ٿيندڙ اضافو. پيئڻ جي صاف پاڻيءَ ٺاهڻ گهٽ رسائي جي ڪري انتهائي موسمي واقعن ۽ دستن جي بيماري سان ٿيندڙ موت ۽ زخمي ٿيڻ جو خطرو.

ماحولياتي نظام: موسمياتي تبديلي ۽ مختلف رهائش پذير حياتياتي جيوت جي نابيد ٿيڻ جي سببن جي ڪري ڪيترن ئي جيوت جي ختم ٿيڻ جو وڏو خطرو، جيڪو پيٽن، مينگروز، مرجان جي استحڪام لاءِ وڌندڙ خطرو آهي.

ڪميونٽي جي بنياد تي موسمي تبديليءَ جي موافقت جو چڪر

سي ايس اي ڳوٺ / فارم جا مختلف پهلو (موسم، پاڻي، توانائي، نانٽروجن، ڪاربن، سمارت زرعي مشق):

سمارت زرعي مشق

موسمياتي تبديلي سان نهڪندڙ ڳوٺ / فارم					
چاڻ سمارت	توانائي سمارت	نانٽروجن سمارت	ڪاربن سمارت	پاڻي سمارت	موسم سمارت
<ul style="list-style-type: none"> زميندار ۽ هارين جي سکيا موافقت واري ٽيڪنالاجي تي هارين جو نيشورڪ پوٽن ۽ چاري جي بينڪ مارڪيٽ جي چاڻ زمين کان ٻاهر خطري جو انتظام- گهريلو سطح تي سبزين جو باغ 	<ul style="list-style-type: none"> بايو تيل موثر پارڻ واريون انجڻ فصل کان پوءِ رهجي ويندڙ شين جو انتظام گهٽ ۾ گهٽ پوکي 	<ul style="list-style-type: none"> سائيت لاءِ مخصوص غذائي انتظام صحت وارا پاڻ فصل کي اپائڻ داليون 	<ul style="list-style-type: none"> زرعي جنگلات فصل جو بچاءُ زمين جي استعمال جو نظام جانورن جي انتظامڪاري 	<ul style="list-style-type: none"> ايڪوفر ريچارج مينهن جو پاڻي جمع ڪرڻ ڪمپوٽي سطح تي پاڻي جو انتظام ليزر ليولنگ فارم / زمين تي پاڻي جو انتظام 	<ul style="list-style-type: none"> موسمي آبهوا جي پيشگوئي آڻي سي ٽي تي ٻڌل زراعت متعلق مشورا انڊيڪس تي ٻڌل انشورنس آبهوا جا آلات

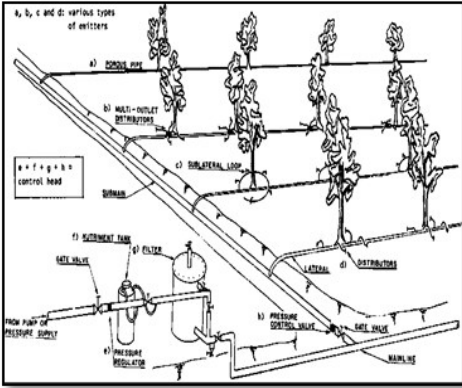

پاڻي جمع ڪرڻ ۽ محفوظ ڪرڻ جي انتظامڪاري

- **رين واٽر هارويستنگ:**
برسات جي پاڻيءَ کي گڏ ڪرڻ برسات جي پاڻيءَ کي گڏ ۽ ذخيره ڪرڻ آهي ۽ پاڻيءَ جو صاف ترين شڪل سمجهيو ويو ٿو.

- **گري واٽر هارويستنگ:**
پاڻيءَ جي گڏ ۽ اسٽوريج جو طريقو آهي آهي جيڪو پهريان ئي غير سيوريج مقصدن لاءِ استعمال ڪيو ويو آهي مثال طور: - غسل ۽ شاور، ڪان وٺي ڪپڙا ٽوڻ، ٿانو ۽ گاڏي ٽوڻ وغيره.

موسمياتي تبديليءَ جي اثرن کي گهٽ ڪرڻ لاءِ بهتر وڻڪاري / بيلا لڳائڻ

گھریلو سطح جي باغباني

پوکي کان پوکي جو مفاصلو	نڪار کان قطار جو مفاصلو	پوکي جو پيداوار	پوکي جو وقت	نڪار
12	36	3 ڪلو	فيبروري - مارچ، جون - جولاءِ	ڪريلو
18	36	4 ڪلو	فيبروري - مارچ، جون - جولاءِ، آڪٽوبر	توري
18	24	2 ڪلو	فيبروري - مارچ، جون، نومبر	واڱڻ
12	24	0.75 ڪلو	آگسٽ - نومبر	بروڪولي
12	24	0.75 ڪلو	آگسٽ - نومبر	گوبي
2	18	130 گرام	سيپٽمبر - آڪٽوبر	گجر
12	24	850 جی ايم	جون - آڪٽوبر	گوبي
4	12	100 گرام	سيپٽمبر - آڪٽوبر	سيلري / اجوائن
			جولاءِ - نومبر، فيبروري - اپريل.	ڏاڻا
18	36	2.5 ڪلو	فيبروري - جولاءِ	ڪڪڙي / ڪيرو
			سيپٽمبر - آڪٽوبر	مٺي
4	8	50 گرام	سيپٽمبر - آڪٽوبر	ٽوم
8	12		فيبروري - مارچ	ادرڪ / سٺو
18	30	1.5 ڪلو	سيپٽمبر - آڪٽوبر، فيبروري.	مرچ
6	12		سيپٽمبر - ڊسمبر	ليٽيس / سلاد جا پتا
			جولاءِ - نومبر، فيبروري - اپريل.	ڦونڊو
			سيپٽمبر - آڪٽوبر	سرنهن
18	24	2 ڪلو	فيبروري - مارچ، جون - جولاءِ	پيندي
4	12	100 گرام	فيبروري - مارچ، سيپٽمبر - آڪٽوبر	بصر
2	24	600 جی ايم	سيپٽمبر - وچ نومبر.	مٽر
8	24	1 ڪلو	فيبروري - مارچ، سيپٽمبر - آڪٽوبر	آلو
4	6		سيپٽمبر - آڪٽوبر	سلاد جا پن
6	12	3 ڪلو	مارچ.	پيز
2	18		آگسٽ - ڊسمبر.	ريٽس
2	18		آگسٽ - ڊسمبر.	گوگڙو
4	6		سيپٽمبر - آڪٽوبر	پالڪ
18	24	4 ڪلو	جنوري.	تماتو
36	36	3 ڪلو	جنوري.	خربوزو / هندائو

موسمي / ماحولياتي تبديلي سان ٺهڪندڙ چوپائي مال جي انتظامڪاريءَ جون حڪمت عمليون

نسل جي بهتري ۽ مختلف قسم جا نسل

نسل جي بهتري يا واڌ وجهه:

نسلن جي بهتريءَ جا طريقا چوپائي مال يا چوپائي مال جي معيار کي بهتر ڪرڻ لاءِ اعليٰ پيداوار ڏيندڙ باهرين ملڪن ۽ ڏيسي کير جا نسلن جو استعمال ڪندي، انهن جي پيدائش تي زور ڀريو ويندو آهي. جانورن جو سائنسي انتظام، کاڌ و خوراڪ، پالڻ ۽ صحت ۽ سار سنڀال جا معيار.

هر جانور پيدا ڪندڙ ڪجهه قسم جي نسل جو نظام استعمال ڪري ٿو ته جيئن نئون اولاد پيدا ٿئي. ڪڏهن جي پيداوار جي مقصدن جي لحاظ کان مختلف قسم جا نظام استعمال ڪري سگهجن ٿا.

نسل وڌائڻ جا فائدا:

- اهر غير مناسب ماحولياتي حالتن ۾ به پيداواري صلاحيتن کي برقرار رکي ٿو.
- ابتدائي بلوغت.
- کير پيارڻ جي عرصي ۾ اضافو 305 ڏينهن
- گاو پيدا ٿيڻ جي وقتي ۾ گهٽتائي
- عام پيدائش
- بيمارين جي خلاف قوت مدافعت.
- اهر فارر کي وڌيڪ منفعي وارو بنائي هاري جي معاشي حالتن کي بهتر بنائي ٿو.

ڊگهي / نر جانور جي چونڊ:

جڏهن به ڊگهو چونڊيو وڃي ته هيٺ ڏنل نقطن تي غور ڪيو وڃي:

- عضلاتي ۽ ٺهيل اڳهاڻر جسڀر
- ڪنهن به جسماني نقص کان پاڪ
- ڊگهي جي ماء کي کير جي اعليٰ پيداوار هجڻ گهرجي
- ڊگهي جو پرائو رڪارڊ ظاهر ڪري ته ان مان ڪيترا نر ورتا ويا آهن
- سندس مادي جي کير جي بهترين پيداوار جو پرائو رڪارڊ
- ڊگهي کي لازمي طور تي بيمارين کان پاڪ هوندي

نوٽ: ياد رکو: جيڪڏهن هڪڙو صحتمند ڊگهو دستياب ناهي، ته ميلاپ لاءِ عام ڊگهي جو استعمال نه ڪريو ان کان بهتر آهي ته مصنوعي حمل جو طريقو استعمال ڪيو وڃي.

مصنوعي پيدائش:

مصنوعي حمل جو مطلب آهي ته مادي کي هٿرادو طريقي سان حامله ڪجي.

مصنوعي حمل / پيدائش جا فائدا:

هڪ ثابت ٿيل ڊگهي کان وڌ کان وڌ انسيميٽيشن (هڪ سال ۾ هڪ ڊگهو نسل ڏيڻ لڳ پيرا توليدي مادي جا جزا حاصل ڪري سگهجن ٿا.

ثابت ٿيل ڊگهي جو توليدي مادي سالن تائين محفوظ ڪري سگهجي ٿي.

ڊگهي کي پالڻ جي قيمت بچائي ٿو.

مختلف نسلن جي جانورن جي مٺي آسانيءَ سان دستياب آهي.

هي بيمارين کي ڪنٽرول ڪرڻ ۾ مدد ڪري ٿو.

1. خريف (اونهاري) ۾ چارا: ان ۾ جوئر، باجهري، جوئر سودان هائيلڊ، جنٽر، چٽا، گوار ۽ محڪئي شامل آهن جيڪي خريف جي چاري طور استعمال ٿين ٿا.
2. ربيع (سياري) ۾ چارا: انهن ۾ برسليم، لوسڻ، جو، ريب ۽ سرنهن جو، رائيءَ جو گاهه شامل آهي.
3. ملٽي ڪٽ / سڌا بهار چارا: ان ۾ لوسڻ، مختلف گاهن جو گروپ، سورغم سودان گراس ۽ ملٽي ڪٽ شامل آهن.

حفاظتي ٺڪا (ويڪسينيشن) ۽ جراثيم / ڪيڙن کي مارڻ (ڊي وارمنگ)

بيماري	ويڪسين	ويڪسين جو وقت	خوارڪ
بواسير (هيمرڪڪ سيپٽيسيميا)	HS (VRI)	مئي/جون ۽ نومبر/ڊسمبر	5 ملي ليٽر / 300 سي جي ايس / سي
بليڪ ڪوارٽر	HS (NIAB)	سال ۾ هڪ ڀيرو (برسات جي موسم کان اڳ)	5 ملي ليٽر / 1 م
انٿريڪس	BQ	مارچ/اپريل	5 ملي ليٽر ايس / سي
پير ۽ وات جي بيماري (FMD)	Anthrax	آگسٽ	5 ملي ليٽر ايس / سي
	FMD (VRI)	فيبروري/مارچ ۽ سيپٽمبر/آڪٽوبر	3 ملي ليٽر (وڏو جانور)
	FMD (Marial)	سياري جي موسم جي شروعات ۾	2 ملي ليٽر (ٽنڊڙو جانور)

دستياب ويڪسينيشن جا قسم:

جانورن جي پڙڻ ۾ ويڪسينيشن: HS ۽ FMD لاءِ: پهريون ان جيڪشن هڪڙي مهيني جي عمر ۾، ٻيو ان جيڪشن 1.5 مهينن جي عمر ۾ ۽ ٽيون ان جيڪشن ڇهن مهينن کان پوءِ دهرائو. بروسيلوزس جي ويڪسينيشن 4-7 مهينن جي عمر ۾ ٿيڻ گهرجي

نوٽ: هر قسم جي ويڪسينيشن لاءِ هميشه پهريون خوراڪ جي 21-30 ڏينهن کان پوءِ بي خوراڪ ٿيو